

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 17. julija 1934.

Štev. 79.

Naš izvoz

Jugoslavija je izvozna država, katere blagostanje je v direktni odvisnosti od nje-nega izvoza agrarnih pridelkov. Če je izvoz velik, če imajo izvozni proizvodi dobro ceno, potem je vse dobro in celo razne posebnosti naše uprave ne morejo motiti splošnega zadovoljstva. Če pa izvoza ni in če ima nizko ceno še tisti revni ostanek izvoza, ki je še ostal, potem nastaja pomanjkanje povsod in tudi najbolj dobro mišljeni predpisi ne pomagajo dosti.

Zaradi splošne gospodarske krize, še bolj pa zaradi avtarkističnega stremjenja v vseh državah pa je izvoz po vsem svetu nazadoval in zunanja trgovina je padla v naravnost silnem obsegu. Izvoz Jugoslavije pa je bil udarjen še prav posebno. Preference in prevozne olajšave za avstrijski les so ubile naš izvoz v Italijo, ki je bila od nekdanj glavni odjemalec našega prvega izvoznega predmeta, kar je od nekdanj bil les. Podobne izjemne ugodnosti Italije za madjarsko živino so udarile pa našem izvozu živine, da je tudi zastal ves izvoz živine v Italijo. Znatno podpovprečna pšenična žetev bo tudi naš pšenični izvoz reducirala na minimum. Od rastočega izvoza mineralij pa ima naš narod ne dosti več ko nič, ker so vsi rudniki naše izvozne rude v tujih rokah, da ostaja skoraj vse bogastvo tega izvoza v tujih rokah.

Preostaja nam torej le še izvoz sadja. Kot punčico v očesu bi zato morali čuvati ta izvoz, ker nam mora sadni izvoz letos dati vse to, kar bi nam moral dati naš celotni izvoz. Če se ne bi obnesel letos še sadni izvoz, potem je katastrofa tu in kriza bi se pri nas poostrišla do obupne sile, pa naj bi tudi od povsod drugod poročali o zboljšanju. A za naše blagostanje je in ostane odločilen le izvoz.

Zato zasluži prav posebno pažnjo tako pomemben dogodek, kakor je bil nedeljski kongres vseh sadjarskih izvoznikov iz vse države v Mariboru. Z zadoščenjem treba tudi priznati, da se je z vladne strani posvetila kongresu vsa pozornost, saj so bila na kongresu zastopana vsa gospodarska ministrstva po svojih direktnih delegatih in ne le lokalnih pooblaščenih. Prav tako je treba z veseljem priznati, da je tudi ves potek mariborskega kongresa dokazal, da se vsa naša odločilna javnost zaveda, da bo letošnja sadna izvozna kampanja naravnost odločilne važnosti za naše gospodarsko stanje. Zato pa je tudi treba napeti vse sile, da bo pomenila letošnja kampanja za nas gospodarsko zmago.

Prepričani smo zato, da bodo vse resolucije kongresa v polni meri in brez odloga ne le upošteevane, temveč tudi striktno izpolnjene. Za popoln uspeh sadnega izvoza pa je poleg tega potrebno še sodelovanje med producenti in izvozniki.

Producent se mora prilagoditi zahtevam izvoza, ker drugače je celo prodaja njegovih pridelkov za nizko ceno nemogoča. Izvozniku pripada zato naloga, da je naravnost učitelj sadjarja, na drugi strani pa tudi oni, ki v vsakem primeru jamči sadjarju za dober nakup njegovega sadja. Brez tega sodelovanja ne more biti pravega uspeha za sadni izvoz in če se tega ne zavedamo, potem še nismo zreli za velike naloge izvozne trgovine. Naravnost dokaz zrelosti je, kako znamo izvesti sodelovanje izvoznikov s producenti.

Zato je bilo demonstrativno posebno zborovanje sadjarjev ob vsedržavnem kongresu izvoznikov odveč, tako silno odveč, da ni tega mogoče dovolj poudariti. Edino pravo mesto za sadjarje je bilo v nedeljo na kongresu izvoznikov in naj si ti samo prečitajo resolucije kongresa in priznati morajo, da tudi sami ne bi mogli sprejeti drugačnih resolucij. Do pičice vse, kar so zahtevali izvozniki, je bilo le v interesu tudi sadjarjev in ko so ti s posebnim zborovanjem demonstrirali proti kongresu izvoznikov, so dejansko demonstrirali proti sebi.

Pa tudi tista glavna zahteva posebnega zborovanja proti nereelnim sadnim izvoznim dobičkarjem ni upravičevala do posebnega shoda, ker so v tej zahtevi izvozniki še bolj odločni. In čudež bi bil, če ne bi bili. Kdo pa tvega ves velikanski riziko sadne trgovine, če ne izvoznik. Kdo visi na sadni trgovini tako zelo z vsem svojim premoženjem, kakor baš izvoznik. Če gre

po sreči, je v resnici sadna trgovina blagoslov, toda le prepogosto pomeni tudi gospodarsko smrt za tistega, ki se je loti. In baš sadjarji v mariborski okolici so že na lastni koži bridko izkusili, kako nevaren je ta posel in kako mnogo bolje bi storili, če bi ga prepustili izvoznikom.

Zato ne posebni nastopi, temveč sodelovanje. Zato proč z zavistjo, ki jo naj nado-

mesti složno delo, da bo sadna trgovina le v rokah sposobnih, poštenih in solidnih izvoznikov.

Samo na tej podlagi more uspevati naš sadni izvoz in zato mora biti naloga vseh, da v tej smeri složno delajo. Ta naloga pa je danes še prav posebno velika, ker je sadni izvoz edini pomembni izvoz, ki nam je še ostal.

Kongres sadnih izvoznikarjev in trgovcev v Mariboru

Maribor, 17. julija 1934.

Pomen in potek kongresa

V Mariboru je bil v soboto, nedeljo in ponedeljek 6. redni kongres sadnih izvoznikarjev in sadnih trgovcev skupno z zborovanjem sadnih producentov. Kongres je bil mogoča manifestacija naših sadjarjev in sadnih trgovcev ter nepobitno dokazal, da je bodočnost našega sadjarstva v pravilnem razvoju. Pokazal je obenem silno važnost sadne trgovine za splošni gospodarski položaj naše države in naše gospodarske bilance. Kongres je organiziral Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, ki je poveril s prireditvijo kongresa Združenje sadnih izvoznikarjev in trgovcev za Dravsko banovino ter določil za sedež kongresa Maribor. Oboje je izredno priznanje tako Združenju, ki je vzlic primeroma kratkemu obstoju pokazalo izredno iniciativnost in plodonosno delovanje, kakor tudi Mariboru, kot enemu najvažnejših sadjarskih središč v državi.

Važnost kongresa je podčrtala navzočnost najodličnejših predstavnikov našega gospodarstva. Udeležba je bila izredno številna, tako iz Slovenije, kakor iz ostalih delov države; pa tudi inozemski interesi so pokazali za ta gospodarski dogodek živahno zanimanje ter so poslali močne delegacije.

Kongres se je pričel v soboto s predkonferenco, na kateri so se določile smernice nedeljskega glavnega zborovanja. V ponedeljek se je zaključil kongres z izleti udeležencev v vinorodne in sadne okolišice Slovenskih goric. Zlasti za udeležence iz južnih krajev države je bil ta obisk prava pridobitev, ker so šele sedaj dobili pravi vpogled na stanje naprednega slovenskega sadjarstva ter osobito občudovali vzorne drevesnice.

Udeležba

Med udeleženci navajamo: predsednika društva izvoznikarjev Veljo Petkoviča iz Beograda, ki je tudi kongresu predsedoval, zastopnika zunanega ministrstva dr. Sibe Miličiča, predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelačina z generalnim tajnikom, ministrom n. r. Ivanom Mohoričem in tajnikom trgovske zbornice dr. Plessom, zastopnika kmetijskega ministrstva prof. Lukmana, zastopnike prometnega ministrstva: načelnika Pavloviča ter dr. Džajo, Dolinarja in Pretnarja, predstavnike zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Viteza, Samuroviča in Ceriča, zastopnika Centralne komisije trgovinskega ministrstva Stanešiča, zastopnika banske uprave načelnika inž. Zidanška, banskega referenta Flega, zastopnika sarajevske trgovske zbornice Padjena, predsednika srbskega Poljoprivrednega društva dr. Veljo Stojkoviča, ravnatelja Kmetijske družbe inž. Ferlineca s tajnikom Kafolom, ptujskega župana Jeršeta, predstavnike Narodne banke in mariborskih denarnih zavodov, odposlanca številnih srbskih zadrug, zadrugišnih zvez ter raznih gospodarskih institucij, od lokalnih predstavnikov pa župana dr. Lipolda, okrajna glavarja Makarja in Senekoviča, podjo policije Radoševića in druge.

Potek kongresa

Glavni kongresni dan je bil v nedeljo, dne 15. julija. Kongres je zboroval v veliki Unionski dvorani, ki je bila nabito polna. Predsedoval je Veljo Petkovič. Na njegov predlog je kongres odposlal brzajavno

udanostno izjavo Nj. Vel. kralju Aleksandru ter brzajavno pozdrave ministrskemu predsedniku, trgovinskemu, kmetijskemu, prometnemu in zunanjemu ministru ter banu. V vrsti nato sledečih običajnih oficijalnih pozdravov, ki so jih izrekli za banovino inž. Zidanšek, za mesto Maribor župan dr. Lipold, za Zbornico za TOI predsednik Ivan Jelačin, v imenu srbskih kmetovalcev dr. Velja Stojkovič, v imenu Združenja trgovcev v Mariboru podpredsednik Miloš Oset, za Kmetijsko družbo poslanec Petovar, za Sadjarsko in vinarsko društvo podpredsednik Priol ter predstavnik železniškega ravnateljstva v Ljubljani, so posebno ugajale besede predsednika Jelačina, ki je naglašal troje važnih momentov, ki jih naglašala kongres: 1. **Potrebo sodelovanja med producenti in izvoznikarji**, ker je izvoz potreben za sanacijo našega gospodarstva. 2. **Potrebo solidnosti, reelnosti, kvalitete in morale** v trgovini s sadjem in pri izvozu. Le solidnost nam ohrani sedanja in pridobi nova tržišča. 3. **Potrebo pospeševanja** izvoza tudi s strani Narodne banke, ki naj podeljuje kredite solidnim izvoznikarjem v polni meri.

Referati in referenti

Strokovni referati, ki so izpolnili dopoldanski del kongresa, so obravnavali splošna vprašanja sadjereje in sadne trgovine.

Šef gospodarskega odseka konzularnega oddelka zunanega ministrstva dr. Sibe Miličič je poročal o informacijski službi ter o letošnji sadni letini v evropskih in ameriških državah. Referent Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine Samurovič je podal poročilo o uspehih, ki jih je imela zadnja konferenca sadnih izvoznikarjev v Beogradu meseca februarja, dalje je označil smernice razvoja izvozne trgovine na podlagi novega položaja z ozirom na izpremembo trgovinskih pogodb ter letošnje potrebe inozemstva z ozirom na naš sadni izvoz. Ravnatelj sadjarske in vinarske šole Priol iz Maribora je govoril o nalogah slovenskega sadjarstva v bodočnosti in sicer tako glede gojitve sadja kot glede izgledov sadne trgovine. Banski referent Flego je poročal o stanju sadonosnikov v Dravski banovini, zastopnik kmet. ministrstva prof. Lukman pa z ozirom na vso državo. Zastopnika Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Djakoni z Dunaja in Pužnik iz Prage sta poročala o položaju na teh tržiščih, ravnatelj Padjen iz Brčka o stanju nasadov češpelj, tajnik Združenja trgovcev in izvoznikarjev Dravske banovine Ambrožič o sadni trgovini pri nas, Andjelko Mihajlevič iz Beograda pa o srbskem združnem prodajnem sistemu.

Na popoldanskem zborovanju so prišli do besede najprej inozemci, potem zastopniki prometnega ministrstva in nato referat ter debata o vprašanju kreditiranja izvozne trgovine. Dočim so dali dopoldanski referati, kot že omenjeno, splošen obris stanja našega sadjarstva in sadne trgovine ter smernice za bodoče delo, je bil popoldanski del kongresa zanimivejši z ozirom na razpravo in živahno debato v aktualnih in perečih sodobnih vprašanjih.

Mnenje inozemstva

V imenu inozemskih interesentov je govoril zastopnik dunajskih sadnih trgovcev Krauss, v imenu čeških trgovcev pa Weigl. G. Krauss je izrazil troje želj: 1. Da prenehamo s prezgodnjim obiranjem češpelj, s čimer si prihranimo mnogo denarja in

mного sitnosti ter si ohranimo dostojen renome. 2. Da skušamo skrajšati prevozni čas od sedanjih 48, oziroma 72 ur na čim manjše razdobje, in sicer na ta način, da bo šlo sadje kot brzovozno blago po običajni blagovni tarifi. 3. Da se najde primernejši modus plačilnega prometa tako, da se bo skrajšala časovna razlika med vplačilom in sprejemom od sedanjih 10 do 12 na 5 dni. Avstrijce zanima predvsem vprašanje, ali bo mogoče uporabiti pri uvozu enostranski vezavi vezane dinarje. Pri dvostranski vezavi obstoja kurzna razlika 30 točk, kar otežuje kalkulacijo. — Zastopnik čeških trgovcev g. Weigl je omenjal predvsem pomanjkljivosti pri odpremi, pri odpremi ter uradni kontroli sadja. Zahteval je tudi zaščito inozemskih trgovcev pred izkoriščanjem po nereelnih in nesolidnih domačinih.

Prometna vprašanja

Enako zanimiva in poučna so bila prometna vprašanja, o katerih so razpravljali železniški strokovnjaki načelnik ministrstva Pavlovič, dr. Džajo in Dolinar ter posamezni trgovci iz lastne prakse: železniški strokovnjaki so objasnili stališče naše prometne politike z ozirom na izvozno trgovino. Vožnja se je v sezonskem voznem redu skrčila na minimum, in sicer iz Brčka na Dunaj na 10 ur, istotako se je skrajšala na Poljsko, in so se zboljšale zveze z Dalmacijo. V debati se je razpravljalo o nujni potrebi posebnih hladilnih vagonov za prevoz sadja, kot jih imata Italija in Bolgarija. Naglašalo se je nadalje, da je razlika med ceno embalaže in sadjem prevelika, da so tarife za prevoz od nakladalne postaje do tovarna za predelavo sadja previsoke ter da je treba uvesti tako zvane kontinerje (prevozne zaboje z 1 1/2 do 5 ton vsebine).

Kreditiranje izvozne trgovine

Zanimiv je bil tozadevni referat, ki ga je imel trgovec Zdravko Spasovič iz Valjeva: Izvozni krediti so pri nas najmanj razviti. Potrebno je kreditiranje po državnih bančnih zavodih, ki imajo največ sredstev. Privatni zavodi naj bi razširili lombardni kredit. Potrebno bi bilo, da bi Drž. hip. banka ali Poštna hranilnica kreditirala izvoznike na podlagi njihovih klirinških ali kompenzacijskih zahtev. S sedanjim načinom plačilnega prometa so immobilizacije narasle v ogromne vsote. O slovenskih kreditnih razmerah je govoril trgovec Sonnenschein iz Ptujja.

Napake našega sadjarstva

Na podlagi vseh referatov in poteka debata se morejo napraviti ti zaključki z ozirom na stanje naše sadjereje in sadne trgovine: **Sadna produkcija pri nas še ni dosegla one višine**, ki bi jo lahko z ozirom na klimatske in terenske razmere. Važnost sadjereje kot ene najvažnejših gospodarskih panog se pri nas še premalo naglašava v šoli, ter je med ljudstvom premalo smiselna za sadjarstvo. Zato se naši sadni vrtovi ne negujejo dovolj skrbno ter podine vrste propadajo; širijo se škodljivci, ki ogražajo obstoj sadjereje. Sadjarjem je tudi sedaj nemogoče izbirati v vsej silni poplavi domačih in tujih obrambnih sredstev najboljša, najprimernejša in najcenejša. Pri nas posvečamo preveč pažnje samo slivam in jabolkam, premalo pa koščičastemu sadju.

Na glavnih nakladalnih postajah še nimamo primernih skladišč in hladilnic za začasno vskladiščenje sadja, radi česar ga pošiljamo v inozemstvo prisiljeni tudi v neugodnem času. Zato tudi naš sadni izvoz ni mogel doseči pravega razmaha. Refrakcije na vozništvu še niso v veljavi za vse postaje in tako se dogaja, da trpijo izvozniki pri nakladanju na nekaterih postajah. Plačevanje vozništvu naprej je hudo breme za izvoznike, ki na ta način kreditirajo tuje odjemalce z velikimi vsotami ter zato trpi njih nakupna moč. Izvozniki prihajajo v težaven položaj tudi zaradi pomanjkanja gotovine in nezadostnega kreditiranja ter so čisto izročeni samovolji kupcev. Pregledna služba po komisarijih je dostikrat pomanjkljiva. Zaradi prevelikega liberalizma pri izdajanju izvoznih uverenj so se uvrstili med sadne trgovce nesolidni poedinci in fiktivne zadrage. Mnoge vrste sadja, zlasti zgodnjega, je nemogoče izvažati, ker nimamo specialnih hladilnih vagonov.

Razmerje trgovcev do sadnih producentov

je bilo posebno poglavje, o katerem se je razpravljalo na kongresu, oziroma na dveh ločenih zborovanjih. Sadni producenti so namreč prvotno zborovali zase v Vinarski in sadjarski šoli, kjer so napravili posebne zaključke, v katerih izražajo svoje poglede na sadno trgovino. Ti so v mnogočem nepravilni, ker se propagira tendenca, da naj bi se sadna trgovina v glavnem prepustila producentu potom združne prodaje. **Sadni trgovci**, ki so pravzaprav pionirji našega sadjarstva, ki so nam prvi odprli inozemska tržišča in so z dragimi izkušnjami priborili slovenskemu sadju v inozemstvu ugled, ki ga danes uživa, bodo gotovo še naprej najvažnejši faktor naše sadne trgovine. Do tega spoznanja so prišli tudi producenti, ko so po svojem zborovanju prišli korporativno na kongres ter uvideli, da gredo vsa prizadevanja trgovcev za tem, da se pribori naši sadjereji čim večji prospah.

Koncem kongresa so bile sprejete te

resolucije:

I. Ministrstvo za kmetijstvo se naproša:

1. Da se pouk o sadjarstvu na kmetijskih osnovnih in ostalih strokovnih šolah razširi.
2. Da se uradi in kmetijske korporacije opozarjajo, da posvečajo napredku sadjarstva večjo pažnjo.
3. Da se v najvažnejših sadnih okoliših namestijo potujoči sadjarski učitelji.
4. Radi tipiziranja sadne produkcije se mora izvršiti razmejitev sadnih rajonov ter ugotoviti za vsak okoliš manjše število naj-

Reforma uredbe o zaščiti kmeta

Opravijo naj se samo zle posledice sedanje zaščite

Časopisi objavljajo vesti, da se nameravajo izdati važni ukrepi za ozdravljenje sedanje gospodarske krize. Med temi najavljanimi ukrepi so nekateri, ki jih bo gotovo vsakdo z veseljem pozdravil. Tako zlasti nameravajo znižanje obrestne mere, a istotako tudi uredbo, s katero se uvaja obvezno registriranje kartelov. Na drugi strani pa poročajo časopisi tudi o nekaterih nameravanih ukrepih, ki ne bodo zadovoljili vse javnosti, pri čemer pa moramo seveda poudarjati, da ni izključeno, da so vesti listov netočne in da je bil zato ves strah napačen.

Za vsak primer pa bi vendarle opozorili na eno stvar, ki najbolj vznemirja javnost. To je napovedana novelizacija uredbe o zaščiti kmetov. Da je reforma te uredbe nujno potrebna, je izven vsakega dvoma, saj je skoraj usoda vseh naših kreditnih zadrug odvisna od te reforme. Če do te reforme ne bi prišlo, potem bi moral velik del naših kreditnih zadrug likvidirati, vsa težka peza te likvidacije pa bi padla baš na najboljši kmetijski element, kateremu naj bi v prvi vrsti služila uredba o zaščiti kmeta. Na vsak način treba obvarovati kreditne zadrage pred izgubami, ki so za nje zaradi uredbe o zaščiti kmeta neizogibne in takšna reforma uredbe je nujnost prve vrste.

Drugi namen novelizacije uredbe o zaščiti kmeta pa bi moral biti, da odpravi oni zastoj v poslovanem in gospodarskem življenju, ki je nastal vsled uvedbe moratorija za kmetijske dolge. Treba pomagati onim, ki so zaradi tega moratorija prišli v težave in to so predvsem podeželski trgovci in obrtniki. Če je uredba povzročila, da ti ne morejo priti do svojega denarja, po-

primernejših sort, ki se bodo v bodoče v okoljšu izključno gojile. Neprimerne sorte se morajo precepiti.

5. Uvede naj se obvezno ugonabljanje sadnih sredstev vsaj v najvažnejših sadnih središčih po predpisih zakona.

6. Ustanovi naj se državni centralni zavod za raziskovanje insekticidov in fugicidov.

7. Izvede naj se največja propaganda za potrošnje sadja in sadnih proizvodov. V to svrhu se priporoča prirejanje sadnih sejmov in izložb in nagrajevanje naprednih sadjarjev.

8. V klimatsko ugodnih krajih naj se pospešuje gojitev koščičastega in lupinastega sadja, in sicer onih vrst, ki so primerne za izvoz.

9. Da se razen za češplje odredi tudi za drugo sadje pričetek trgatve z ozirom na razmere poedinih krajev.

II. Ministrstvo za trgovino in industrijo se naproša:

1. Da se pri državnih denarnih zavodih olajša kreditiranje sadne izvozne trgovine, posebno z lombardiranjem, ker dosedanji način izdajanja izvoznih kreditov onemogoča njih izrabo za izvozno trgovino.

2. Da se z odtegnitvijo izvoznega uverenja onemogoči izvozno poslovanje nesolidnim poedincem in fiktivnim zadrugam.

3. Da se v interesu sadnega izvoza prepreči monopoliziranje.

4. Da se pri sklepanju novih trgovinskih pogodb izogne sporazumom glede izvoza naših proizvodov na osnovi kontingenta.

5. Da se iščejo za izvoz našega sadja nove poti in tržišča ter se pri tem ozira tudi na tržišča bližnjega orientala in Indije.

6. Da se pomaga zadrugam proizvodnikov, ki sodelujejo z izvozniki.

III. Finančno ministrstvo se naproša:

1. Da izda Narodni banki navodilo, da se izplačila po kliringu v Nemčiji izvršijo takoj, čim prispe obvestilo o izvršenem vplačilu v Nemčiji in da se zahteva pri vseh državah, da se vršijo obračuni po polnem borznem tečaju.

IV. Prometno ministrstvo se naproša:

1. Da se izdajanje tarifnih refakcij razširi na vse postaje.

2. Da se dovoli kreditiranje vozništvu do meje.

3. Da se na glavnih nakladalnih postajah osnujejo primerna skladišča in hladilnice za sadje.

4. Da se nabavijo vagoni s specialnimi napravami za prevoz svežega sadja.

Z izvedbo teh zahtev se je poveril Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. S sprejetjem teh resolucij in s sklepom, da bo prihodnji kongres sadnih trgovcev, izvoznikov in sadjarjev v Skoplju, se je kongres pozno zvečer zaključil.

tem je logična zahteva, da jim novelizacija uredbe olajša posledice uredbe. Če ne dobi trgovec plačanega svojega blaga zaradi uredbe, potem mu mora uredba tudi olajšati plačilo tega blaga.

Popolnoma zgrešeno pa bi bilo, če bi se z uredbo uvedeni moratorij še razširil. Kajti vsako razširjenje moratorija mora nujno povzročiti nov zastoj v gospodarskem življenju, kar naravno pomeni tudi zmanjšanje zasluzka. Novelizacija uredbe o zaščiti kmetov bi morala reducirati moratorij s tem, da olajša njegove posledice onim, ki so od tega moratorija prizadeti.

Vsak moratorij pomeni vedno zmanjšanje kredita in določbe o zaščiti kmeta so to jasno pokazale. Je to tudi priznana najslabša stran zaščite kmetov, da je popolnoma uničila kmečki kredit. Na vsak način je zato gledati na to, da se že enkrat storjena napaka ne ponovi več in da ne bosta po kmetu morala še mali obrtnik in trgovec tožiti o izgubljenem kreditu. Potrebna je zaščita za malega obrtnika in malega trgovca, toda le zaščita, ki obema pomaga, ne pa da škoduje njunemu kreditu.

Kakor rečeno, še niso znane podrobnosti o nameravani novelizaciji in je zato tudi mogoče, da se je tu povedano mnenje že upoštevalo na odločilnem mestu. Toda za vsak primer smatramo svoje opozorilo za nujno, ker nobena reč ni dobra, če je je preveč. In tudi zaščite ne sme biti preveč!

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Protestiramo

Zaman so bili vsi protesti gospodarskih krogov in iz razlogov, ki jih pri najbolj volji ne moremo razumeti, bo s prvim avgustom gorenjski tovarni kolodvor odpravljen.

Pretekli teden je zaradi nameravane odprave tovarne postaje na Gorenjskem kolodvoru bila pri direktorju Cugnusu posebna deputacija gospodarskih krogov pod vodstvom predsednika Zbornice I. Jelačina. Povedali so celo vrsto tehtnih razlogov, ki zahtevajo, da ta postaja ostane. Povedali so tudi, da je bila svoječasa zahteva Vičanov po lastnem tovarnem kolodvoru na Viču odklonjena z motivacijo, da je tovarna postaja za Vič — gorenjski kolodvor.

Poudarjamo nadalje, da še danes nihče ne ve le za en tehten argument, ki bi za hteval odpravo te postaje in da se že danes ve, da z odpravo postaje ne bo tudi nič prihranjeno.

Rimski pakt

Te dni je bilo objavljeno besedilo avstrijsko-italijanskega pakta, ki je stopil dne 15. julija že v veljavo. Pakt ni bil objavljen v celoti in zainteresirane izvozne tvrdke so izvedele za nekatera določila le proti največji diskreciji.

Rimski pakt se deli v tri dele: 1. v sporazum glede ugodnosti, ki jih dovoli ena država drugi pri kreditiranju blaga. Namen teh ugodnosti je dvigniti zunanjo trgovino med obema državama. Ta del pogodbe je bil objavljen le v zelo neznatnem obsegu.

Drugi del pakta se nanaša na preference, ki so dovoljene za uvoz avstrijskega lesa v Italijo in italijanskega v Avstrijo. Preference niso povsod enake, temveč zlasti velike za uvoz avstrijskega lesa, ki je deloma carinsko čisto prost ter italijanskega južnega sadja, ki uživa iste ugodnosti.

Nato določa pogodba preference, ki so dovoljene za čisto določene kontingente industrijskih izdelkov. Večinoma se gibljejo dovoljene preference v višini od 20 do 50 odstotkov.

Tretji del rimskega pakta pa se nanaša na dogovor o avstrijskem pristanišču v Trstu. Ta dogovor določa, da se z avstrijskim blagom, ki gre skozi tržaško pristanišče, ne bo postopalo neugodnejše ko z domačim italijanskim. Avstrijska vlada se more poslužiti tržaškega pristanišča kot opremljenega pristanišča za ladje, ki plovejo pod avstrijsko zastavo. Javna skladišča v Trstu bodo na zahtevo avstrijske vlade dala v najem obsežne prostore. Avstrijska vlada more ustanoviti v tržaškem pristanišču tudi lasten carinski urad.

V rimskem paktu se nadalje obvezujeta obe pogodbeni stranki, da uredita tudi še vsa vprašanja, ki so v zvezi s transportnimi tarifami. To velja tudi za vse tranzitno blago. Avstrijsko blago mora imeti pri uvozu v Italijo izpričevalo o poreklu. Italijanska vlada si pridržuje pravico kontrole, da se dovoljeni kontingenti ne bodo prekoračili.

Naša lesna industrija odpovedala tržaški protokol

Rimska pogajanja zaradi ureditve našega lesnega uvoza v Italijo so bila pretrgana, ker niso privedla do nobenega sporazuma. Kakor znano, je povečala Italija carino na les od 1:10 na 9 do 12 lir, torej deloma celo več ko za devetkratno. Izvoz jelovine, bukovine in mehkega lesa je postal s tem nemogoč. Poleg tega pa je Italija z rimskim paktom, ki je stopil dne 15. julija v veljavo, uvedla posebno preferencialno stopanje za avstrijski les. Tako dovoljuje pakt za avstrijsko jelovino popust 4 lir za kvintal pri carini 9 lir, poleg tega uživa ta les še 20 odstotkov popusta pri prevoznini, kar da nadaljnji 2 litri pri stotu. Na ta način ima avstrijski izvoznik za 6 lir popusta pri stotu, pa je zato našemu izvozniku popolnoma onemogočeno, da konkurira z avstrijskim izvoznikom. Osrednji odbor jugoslovanskega lesnega gospodarstva je zato na svoji seji po vsestranski proučitvi položaja na lesnem trgu z ozirom na avstrijsko italijanski sporazum sklenil, da so se izpremenili pogoji, na katerih je bil sklenjen tržaški sporazum in da zato ta sporazum odpoveduje.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Po svetu

Angleški zun. minister Simon je govoril v parlamentu o vzhodnem paktu ter dejal, da je ta primeren za utrditev miru. Anglija zato pozdravlja ta pakt in srečen je, da more izjaviti, da ga pozdravlja tudi Italija.

Dr. Beneš pa je dejal, da je Evropa že prestala kritične čase in da moremo z upanjem gledati v bodočnost, ker je: 1. Rusija sporazumna z evropskimi narodi; 2. ker je prišlo do spremembe fašistične politike in pride v kratkem do francosko-ital. sporazuma in 3. ker bo imel boj 3 avtoritativnih režimov (hitlerizma, fašizma in boljševizma) zelo ugodne rezultate za Evropo.

Fašistični listi so začeli nakrat pozdravljati francoski načrt o organizaciji evropskega varnostnega sistema, dočim so ga še pred kratkim napadali. Preobrat je nastal vsled intervencije Anglije.

Sir Erick Drummond je izjavil Mussoliniju, da je Anglija pripravljena pričeti z Italijo pogajanja v vseh vprašanih Sredozemlja in da bi k tem pogajanjem pritegnila tudi Francijo.

Hitlerjev govor je ves zunanji svet razočaral, ki je zlasti zaman iskal v Hitlerjevem govoru dokazov za nujnost izvršenih umorov. Še bolj pa je razočaral Hitlerjev govor, ker se Hitler ni zunanje-političnih vprašanj niti dotaknil.

O vtisu Hitlerjevega govora v Nemčiji pa so poročila deljena in nekateri pravijo, da je Hitlerjev govor napravil v Nemčiji zaželeni učinek.

Po mnenju Göringa je za sodnike volja Hitlerja isto ko zakon. Vsak sodnik mora izpolnjevati to, kar zahteva od njega zakon in vlada.

Kljub prepovedi nošnje uniforme SA oddelkov, je izdal vrhovni poveljnik teh oddelkov v Hamburgu povelje, da je nošnja rjave uniforme obvezna tudi za časa dopusta SA-oddelkov. Soglasnost med oddelki SA torej ni ravno prevelika.

Vsi tuji časopisi brez izjeme se ne smejo v Nemčiji niti javno razstavljati, niti ponujati v nakup. Da, resnica zelo v oči bode.

Röhma so zrušili oficirji, ker je hotel Röhma podrediti vojsko SA-oddelkom. Vsled tega je bil Röhma že nekaj dni pred sobotnimi dogodki izključen iz vseh oficirskih društev, v katerih je bil narodno-socialistični vpliv zlomljen že proti koncu l. 1933. Ves boj proti Röhmu in SA-oddelkom je vodil polkovnik Balder.

Vojni minister Blomberg je odpovedal vse nemške manevre, ker da je že suša napravila na poljih tako veliko škodo, da ne bi bilo prav, če bi še vojska napravila škodo, ki pa je pri manevrih neizogibna.

Francoski parlament je sprejel načrt javnih del, ki se izvede v šestih letih in za čegar izvedbo bo potrebnih 10 milijard frankov. 3 milijarde se uporabijo za zboljšanje železniškega prometa.

Kredit v višini 50 milijonov funtov namerava dovoliti angleška vlada za oboroževanje, zlasti za izpopolnitev zračnega brodivja.

Da oživi gradbeno delavnost namerava avstrijska vlada po nemškem vzoru uvesti obvezna popravila za vse hiše, ki uživajo stanovanjsko zaščito. Ustanovi se poseben fond, iz katerega se bo dajalo 20% za popravilo hiš, dočim mora 80% stroškov plačati hišni lastnik. Slabo situirani hišni posestniki pa bodo dobili iz tega fonda dolgoročno posojila, ki se bodo odplačevala iz najemnin.

Rumunske oblasti so zasegle pri aretiranih rumunskih hitlerjevcih mnogo materiala, ki zelo kompromitira tudi nemško vlado. Tako so se našli dokumenti, iz katerih je razvidno, da se je pripravil vpad v Rusijo skozi Rumunijo, da bi se potem izvršil znani Rosenbergov načrt o odcepitvi Ukrajine od Rusije. Za ta načrt so skušali Nemci pridobiti tudi Poljsko, kakor izhaja iz nekaterih zaplenjenih spisov.

Nova japonska vlada namerava razpustiti parlament in razpisati nove volitve, če bi ji politične stranke odrekle svojo podporo.

»Državni udar« je bil v državi Andorra. Neki učitelj telovadbe, ki si je najprej nadel ime »grof Orange, baron Skosirev«, se je odlical nato za vladarja »Orisa I«, obenem pa »napovedal vojno« škofu iz Urgela, ki je obenem s francoskim prefektom v Propignonu patron republike.

Sovjetski veleposlanik v Parizu Dogačevski je po daljši bolezni umrl. Za zblizanje med Francijo in Rusijo si je pridobil velikih zaslug.

Denarstvo

Zloti je popolnoma zmagal

Rastoča konsolidacija Poljske se je zlasti kazala v vedno večji stabilizaciji poljske valute. Posebno pa se je utrdila veljavnost zlotega, ko je Poljska banka uvedla le zlati kritje in ga določila v višini 50%. Domači gospodarski svet je od takrat začel vedno bolj računati v zlotih in dolar je vedno bolj prenehal veljati kot druga deželna valuta. Ko je poljska vlada spoznala, da je že nastal v javnosti psihološki preobrat v korist zlotega, je to izkoristila in z zakonom rešila ves kompleks valutarnih vprašanj. S tem zakonom je bila zmaga zlotega popolna. Pripravljena pa je bila ta zmaga že preje z določbo, da se morajo do konca 1934 vse vknjižbe izvesti le v zlotih.

Med najvažnejšimi določili novega zakona so naslednja. Dolžnik more vse svoje domače dolgovne poravnati v zlotih, tudi če bi bil po pogodbi vezan plačati v tuji valuti. Za v tujini sklenjena posojila pa to ne velja. Vendar pa dolžnik ni vezan plačati tujim upnikom v zlati veljavi, če v deželi upnika zlata veljavnost ne velja več. Posojila iz Amerike se torej plačajo do dnevnem tečaju dolarja. Izjema velja le glede zavarovalnic. Tudi vse hipoteke se morajo vknjižiti v zlotih. Katere vknjižbe se morejo še vknjižiti v tuji valuti, se določijo s posebnim pravilnikom. Samo državni denarni zavodi smejo v bodoče še sklepati posojila v tuji valuti. Prav tako se smejo glasiti tudi vse hranilne vloge le v zlotih. Zakon tudi določa, katera posojila so od konverzije izrečno izključena.

Novi zakon ne pomeni le močno utrditev zlotega, temveč tudi pomirjenje na denarnem trgu, ker so razni valutni padci povzročili poljskemu gospodarstvu silne izgube.

*

Po izkazu nemške Drž. banke z dne 8. julija je obtok bankovcev nazadoval za 145 na 3652, rentnih bančnih papirjev pa za 9 na 336 milijonov. Devizna in zlata podloga je ostala v glavnem neizpremenjena in se je zato kritje dvignilo od 2 na 2 1/2%.

Novi avstrijski novi po 50 grošev, en in pet šilingov imajo vsi novi, oz. stari avstrijski grb: dvoglavega orla.

Zaradi zadnjega skoka starih ruskih vrednostnih papirjev je izjavila sovjetska vlada, da so popolnoma napačne vesti, kakor da bi sovjetska vlada revidirala svoje stališče glede ruskih pred in medvojnih dolgov.

Abiturijentski tečaj Zbornice za TOI v Ljubljani

Kr. banska uprava je v zmislu zakona o srednjih trgovinskih šolah odobrila otvoritev abiturijentskega tečaja zbornice za TOI na Državni trgovski akademiji v Ljubljani. Abiturijentski tečaj bo nudil abiturientom srednjih in strokovnih šol ter visokošolskem potrebno trgovsko in splošno gospodarsko izobrazbo kot podlago za gospodarsko udejstvovanje. V abiturijentski tečaj se bodo sprejemali absolventi(ke) srednjih šol z višjim tečajnim izpitom in absolventi(ke) strokovnih šol z diplomskim oziroma zaključnim izpitom ter visokošolci. Predavanja se bodo pričela vsako leto 1. oktobra in bodo trajala do 10. junija.

Statistika Združenja trgovcev v Splitu

Združenje trgovcev v Splitu, ki obsega okraje Split, Supetar in Hvar, je poslalo te dni splitski zbornici poročilo o številnem stanju svojega članstva koncem junija 1934. Vseh članov ima splitsko združenje 1634, ki imajo skupno 1650 trgovskih obratov. Na mesto Split odpade 776, na mesta v splitskem okraju 420, v supetarskem 208 in v hvarskem 246 trgovskih obratov. Največ je trgovin z mešanim blagom (439) in branjarji (149). Trgovin na debelo je na področju splitskega združenja 44. V drugem četrtletju je bilo 29 trgovskih obratov na novo prijavljenih, 40 pa odjavljenih. Število trgovskih obratov se je torej zmanjšalo za 11. V vseh trgovskih obratih je bilo registriranih 54 vajencev in 107 trgovskih sotrudnikov. Združenje ima 12 poverjeništev in 12 sekcij.

Proti konkurenci s prenizkimi cenami

Zelo mnogo poslovnih panog je že padlo na raven konjskih mešetarjev. Še bolj ko v trgovini, je zavzel v proizvodnji boj za kupca za takšen obseg, da se ne more več imenovati konkurenca, ker pozna le še eno načelo, da treba konkurenta uničiti za vsako ceno. Pravilo: živeti in pustiti živeti, je menda že izbrisano iz poslovnega življenja.

Če dobi proizvajalec novega konkurenta, potem je njegovo prvo delo, da zniža cene. S tem pa prisili svojega konkurenta, da se mu prilagodi in da tudi on zniža cene. Tako nastaja prava licitacija v nizkih cenah. Končno zmaga tisti, ki dalje vzdrži v tem ubijajočem boju, če seveda pri tem ne pogineta oboje. Pa tudi tisti, ki je zmagal, skoraj nikoli ne zaceli ran, ki jih je dobil pri tej licitaciji navzdol.

Tudi v podrobni trgovini ni drugače. Trgovci, ki daruje svojemu odjemalcu prevelike popuste, pozablja, da s tem prisili konkurenta k enakemu postopanju. Na vse zadnje mora konkurent tudi tako storiti, ker bi mu drugače njegovi odjemalci očitali, da prodaja dražje, ko pa drug trgovec. Če pride v tem boju do tega, da dobiček že ne krije več niti režije, potem je edina posledica — poravnava ali konkurz.

Kako premagati to konkurenco, ki prodaja prepoceni, da bi si s tem pridobila naše odjemalce? Da se nakupi blago pri cenejšem viru? Da. To bi šlo. Toda za kako dolgo? Tudi naš konkurent bo kmalu zvedel za ta vir. Ali morda z boljšo kvaliteto blaga? Tudi to bi šlo. Toda kaj, če začne tudi naš konkurent prodajati blago iste vrste. Torej z večjo reklamo? Ta pa velja denar in podraži režijo. Poleg tega pa ne prepriča odjemalca, da je zanj bolj ugodno če kupuje pri meni, ko pa vidi, da je isto blago pri mojem konkurentu cenejše.

Kako ga torej premagati? Recept je zelo enostaven, toda težko izvedljiv. V prvi vrsti je potrebno, da bi se dogovorili trgovci, ki so dobre volje in istega prepričanja, da morejo oni sami, ko tudi njih konkurenti zaslužiti več, če se glede cen dogovore, mesto da si s prenizkimi cenami medsebojno škodujejo. Kajti tudi v trgovini se boj na življenje in smrt ne izplača.

Odjemalca treba privezati s strokovno sposobnostjo, ne pa z darovi. Prav tako je

napačna misel, da dosežem večji obrat, če dajem odjemalcu blago nekoliko ceneje, ker da bo potem več nakupil. Kajti odjemalec kupi pri meni natančno samo toliko, kolikor potrebuje te ali druge vrste blaga. Kupi pa tudi le toliko, za kolikor ima denarja. Nakupna moč odjemalca pa se niti najmanj ne poveča, če mu dam blago za polovico ceneje. Razlika bi bila le v tem, da bi dal odjemalcu za isti denar več blaga.

Dejali smo že, da je recept, kako ugnati konkurenta, ki prodaja pod ceno, zelo enostaven, vendar pa težaven. Ker kaj pomaga dobra volja posameznika, če se pa najde vedno dosti takšnih, ki naše dobre volje ne razumejo in se z nami ne dogovore.

Te treba čisto enostavno prisiliti, da se nauče trgovino tako, kakor zahteva interes vsega trgovskega stanu, ne pa da bi delali, kakor jim narekuje slepa pamet in egoističen pohlep.

Prisiljeni bi mogli biti na ta način, da se jim prodajna in nakupna cena diktira in da se jim poslabšajo nakupni pogoji, če se teh pogojev ne drže.

Treba pripomniti, da so nekatere velike trdke že preje uvedle trdne cene tudi za detajlni odjem. Gotovo se je že vsak prepričal, da sta pri prodaji takšnega blaga dobro odrezala proizvajalec in prodajalec. Ni pa tudi mogoče reči, da bi bila takšnim solidnim trdkam konkurenca prevle škodljiva. Ravno nasprotno. Če se pojavi konkurent, ki začne pritiskati s cenami navzdol, spoznata kmalu konzument in kupec, da gre nizka cena na račun kvalitete blaga in se da premotiti samo enkrat. Drugič raje nekaj doplača in kupi zopet blago stare znamke.

Tako piše neki trgovec v »Obchodnickih zajmih« in koncem svojega članka poziva svoje stanovske tovariše, da bi tudi oni povedali svoje misli, kako z uspehom nastopiti proti onim, ki prodajajo blago pod ceno. Mislimo, da je tudi pri nas te neloyalne konkurence že tako mnogo, da bi tudi pri nas bil čas, da se nekaj ukrene proti onim, ki s prenizkimi cenami škodujejo sebi in vsem trgovcem. S prodajo blaga pod ceno nastaja samo nesolidna trgovina, ki je v škodo tudi kupecu. Kajti za slabo blago izdani denar, je navadno le proč vržen denar.

Drva:			
bukova, za 100 kg	9-50	11--	
hrastova, za 100 kg	8--	10--	
Oglje:			
bukovo za 100 kg	40--	45--	
»canella« za 100 kg	45--	50--	

Povpraševanja:

Javorovi neobrobjeni plohi v običajnih merah, upoštevano samo beli javor.
1 vagon orehovitih neobrobjenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.

Bukovi plohi, neobrobjeni, surovi, monte, 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33 in 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukovi hodi, I.

1. Bukove cepanice, izdelane pred 6—7 meseci, lepo, zdravo blago.

2. Ca. 15 vagonov rezane hrastovine v sledečih dimenzijah: 16×20 cm, 240 m; 16×20 cm, 480 m; 12×16 cm, 5—10 m; 6×15 cm, 0 60 m; 8×10 cm, 0 60 m.

3. Ca. 20 m³ parjenih, neobrobjenih orehovitih plohov, I., II., od 40—100 mm debeline, ca. 15% 27 mm, dolžine od 2 m naprej, do 15% od 1,50 m do 1,90 m.

Ponudbe:

Več vagonov I. orehovega lesa.

1 vagon I. jesenovih in lipovih hlovdov.

1 vagon I. javorja od 2 m dolžine naprej.

Kolobarji za kurjavo. 20/50.

Kakšna bo letošnja pšenična žetev

Po izjavi kmetijskega ministra dr. Kojčea bo znašala v milijonih metrskih stotov letošnja pšenična žetev v:

	letos	lani
Vardarski banovini	2,0	2,07
Vrbaski banovini	0,77	1,10
Dravski banovini	0,56	0,63
Drinski banovini	2,20	2,52
Donavski banovini	8,0	12,04
Zetski banovini	0,47	0,58
Moravski banovini	1,66	2,54
Primorski banovini	0,45	0,42
Savski banovini	3,8	4,23
Beogradu	0,09	0,06

skupno torej 20 milijonov metrskih stotov napram lanskim 26,19 milijonov. Letošnja žetev se ceni torej za 6,64 milijonov stotov nižje. Letošnja žetev bo torej slabša od povprečne, ki znaša okoli 21,5 milijonov za okoli 17.000 vagonov.

Zunanja trgovina

Češkoslovaško-rumunska trgovinska pogajanja

V Bukarešto je prišla češkoslovaška delegacija za sklenitev kompenzacijske pogodbe za bodoče četrtletje. Češkoslovaška je pripravljena povečati rumunski uvoz, da s tem omogoči večji češkoslovaški izvoz v Rumunijo. Ni pa dosti upanja, da bodo pogajanja imela uspeh, ker je bila v Rumuniji pred dnevi napovedana redukcija uvoznih kontingentov za 20%.

*

Sovjeti nameravajo povišati svoja naročila v Franciji od 250 na 400—600 milijonov frankov, ker so francoske banke sprejele velika jamstva za ruska naročila. Doselej je Rusija letos naročila v Franciji blaga za 145 milijonov frankov.

Svetovna proizvodnja ne raste več, kakor poroča berlinski konjunktorni zavod, temveč je ostala na višini, ki jo je dosegla v marcu. Vendar pa je proizvodnja letos znatno večja ko lani. Po cenah iz l. 1928. je mogoče oceniti proizvodnjo v l. 1934 na 360 milijard mark, dočim je znašala v l. 1928 le 250 milijard mark.

Cena pšenice je bila v Franciji maksimalna na 108 frankov za stot.

Češkoslovaške steklarne Rasch, Leschek in Handžek so se združile. Naročila bo odselej sprejemala ena osrednja pisarna.

6000 hl vina bo uvozila Češkoslovaška iz Madjarske na podlagi že parafiranega kompenzacijskega dogovora.

Družba Remington je sklenila, da likvidira svojo berlinsko podružnico, ker ni mogoče dobiti potrebnih deviz za nabavo novih strojev.

Uvoz lesa v Nemčijo se je v maju dvignil od 212.000 v l. 1933 na 349.000 ton letos. Največ je uvozila lesa Češkoslovaška (104.000 ton), zatem Poljska (71.000), Rusija (59.000) in Avstrija (23.000 ton).

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Lesno tržišče

Tendenca še vedno mlačna.

V prvi polovici meseca julija je bilo na ljubljanski borzi zaključeno vsega 17 vagonov desk jelka-smreka za izdelovanje zabojev (za Levantol), dalje 2 vagona friz in 2 vagona tramov.

V splošnem je — kakor vsako leto ob tem času — v lesni kupčiji zavlada mrtva sezona, ki se pa sedaj še veliko bolj občuti, kakor prejšnja leta.

Doslej, zlasti v preteklem tednu, se je iskalo blago le slabše kakovosti, in sicer predvsem smreka-jelka III./IV. vrste.

Vsled nizkih cen in konkurence iz Gorskoga kotarja, kakor tudi vsled pomanjkanja takega blaga, ni prišlo do večjih kupčij. Sploh je to mrtva sezona. Prejšnja leta se je prodajalo v tem času le suho bukovo in hrastovino. Radi previsokih carin pa sedaj to blago odpade. Pač se iščejo sedaj filerji (tramiči) letošnje produkcije, a tudi tega blaga je težko dobiti, ker ga zelo primanjkuje. Trami močnejših dimenzij in bordonali zaostajajo, dočim se v bukovini iščejo kanteljni in parjena bukovina v I. kvaliteti za izvoz v Švico ter Anglijo. V hrastovini se oddajo podnice in neobrobjeni plohi.

Za drva prihajajo vprašanja, vendar so pa le bolj informativnega značaja; do zaključkov ni prišlo. Sploh se drva le slabo oddajajo. Cena oglju je pa vsled velike produkcije nekoliko popustila.

LES:

(Cena za m³ franko vagon nakladalna postaja.)

Smreka, jelka:	Din	Din
Hodi I., II., monte	100—	120—
Brzovjani drogovi	150—	170—
Bordonali merkantilni	135—	160—
Trami merkantilni	150—	160—
Škorete, konične, od 16 cm naprej	270—	300—
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	310—	350—
Škorete, podmerne, do 15 cm	200—	215—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	250—	280—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	290—	310—
Bukev:		
Deske-plohi, naravni neobrobjeni	350—	400—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi	450—	550—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni	450—	550—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi	670—	770—
Testoni 3/4, monte	390—	405—
Testoni 1/2, monte	320—	335—
Hrast:		
Hodi I., II.	250—	280—
Bordonali	800—	900—
Deske-plohi, neobrobjeni boules	820—	900—
Deske-plohi, neobrobjeni merkantilni	700—	730—
Deske-plohi, ostrorobi (nodnice)	750—	850—
Frizi	500—	600—
Parketi:		
hrastovi, za m ²	45—	60—
bukovi, za m ²	30—	40—
Železniški pragovi:		
2-60 m, 14×24		
hrastovi, za komad	34—	36—
bukovi, za 1 komad	20—	22—

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Mednarodna konferenca trgovskih potnikov

V Bruslju je bila prejšnji teden otvorjena mednarodna konferenca trgovskih potnikov. Na konferenci so bile zastopane skoraj vse evropske države. Konferenci je predsedoval Čeh Pačovský, ki je predsednik skupine trgovskih potnikov v Mednarodni zvezi zasebnih nameščencev. Na konferenci se je zlasti razpravljalo o pravnem stanju trgovskih potnikov in organizacijski obliki za trgovske potnike. V splošnem je zmagalo stališče čl. delegacije, da je treba rešiti pravno stanje trgovskih potnikov le z mednarodnega vidika.

Zboljšanje v čl. tekstilni industriji

Na zadnji seji načelstva Zveze tekstilcev v Libercah je poročal dr. Devčić, da se je od januarja do maja nabava sirovin povečala za 49%. Čeprav so te nabave nastale predvsem zaradi izpopolnitve skladišč, so vendar tudi posledica zboljšanja, ki se kaže v tekstilni stroki. To dokazuje tudi navedeno zapolnitev brezposelnih za 15%. Večja zaposlitev je bila predvsem posledica zboljšanja na domačem trgu. Vendar pa se je tudi izvoz povečal ter je presegel lanski za 23%, a je bil večji tudi od izvoza v l. 1932. Po vrednosti pa se je izvoz dvignil le za 13%.

Podvojena produkcija avtomobilov U. S. A.

Po podatkih avtomobilске zbornice je znašala v U. S. A. in v Kanadi proizvodnja avtomobilov v 1. polovici letošnjega leta 1.802.000 osebnih in tovornih avtomobilov. V 1. polovici l. 1933 je bilo narejenih le 1.031.000, v oni l. 1932 pa celo samo 912.000 avtomobilov. V juniju pa je produkcija avtomobilov nazadela od 351.000 na 328.000 voz.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Seleburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Dobava-prodaja

Nabava pneumatike za avtomobile. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje dobavo pneumatike za avtomobile z direktno pogodbo. Pogoji v pisarni te direkcije (Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 41) po ceni Din 20.—. Kolkovane ponudbe je treba predložiti najkasneje do 30. julija.

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje dobavo 2000 kg mešanega bencina z direktno pogodbo. Pogoji v pisarni te direkcije (Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 41) po ceni Din 20.—. S 5 Din kolkovane in zapečatene ponudbe je treba predložiti ekonomnemu odseku direkcije najkasneje do 23. julija.

Dne 26. julija bo pri skladišču 1. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 2050 kg raznega usnja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 26. julija ponudbe o dobavi 1500 kg kovanih žebeljev.

Mornariška izvidniška komanda v Šibeniku sprejema do 25. julija ponudbe o dobavi motvoza, platna, sukanca, barv, laka, lanenega olja, minija, špirta, šelaka, boraksa, krede, šamota, čopičev, kleja, stekla, ščetk, usnja, metel, cunj, bombaža, mila, sode, smirka, steklenega papirja, stearinskih sveč, modre galice, salmijaka, lepenke, katrana, smole itd. itd.

Direkcija drž. železarne Vares sprejema do 25. julija ponudbe o dobavi 500 m lanenih cevi; do 1. avgusta pa o dobavi 80 metrov žičnega traku.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 26. julija ponudbe o dobavi 100 m jeklenih rebrastih cevi, 2500 m gumijastega kabla, 10 ventilatorjev, 20 plošč črne železne pločevine, 6500 m bakrene žice, 200 izolatorjev, 20 plošč kotlovne pločevine, 500 m plinskih cevi in delov za iste ter glede dobave 15 ročnih črpalk.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 26. julija ponudbe o dobavi 10.000 kg portlandskega cementa.

Pravilnik o izvolitvi upniških odborov

Kmetijski minister je nadalje izdal pravilnik o izvolitvi, sestavi in organizaciji upniških odborov, ki se ozko naslanja na pravilnik o izvolitvi likvidatorjev ter ima nekatere člene čisto dobesedno enake. Podajamo pravilnik zato le v najvažnejših točkah.

Cl. 1. določa, da morajo imenovani likvidator, oz. izvoljeni likvidatorji takoj po poteku tromesečnega roka za prijavo upnikov predložiti pristojnemu sodišču seznam prijavljenih terjatev in zahtevati od sodišča, da določi narok za razsojo o prijavljenih terjativah. Najkasneje v 15 dneh po tem naroku in na podlagi rezultata tega naroka morajo pripraviti vse za izvolitev upniškega odbora.

Število članov upniškega odbora določa upniški zbor. Upniški odbor more imeti najmanj 5 in največ 11 članov.

Upniški odbor voli upniški zbor, ki ga sklicuje likvidator s pismenim vabilom, na katerem mora biti naveden tudi dnevni red. Vabilo je treba poslati vsakemu upniku posebej in najmanj deset dni pred dnem zбора.

Glede sestave zapisnika in konstituiranja upniškega zbora so določila enaka, kakor jih navaja pravilnik za izvolitev likvidatorjev.

Clani upniškega odbora se morejo izvoliti samo iz vrst na zboru navzočih upnikov, odsotni pa le, če so dali za izvolitev

pismo svoj pristanelek. Izvolitev je treba po možnosti izvesti tako, da bodo v upniškem odboru zastopane vse skupine upnikov.

Clani se izvolijo javno in z aklamacijo ali pa poimensko, če tako zbor sklene. Če pa zahteva večina tajno glasovanje, se voli z listki.

Kot izvoljeni člani upniškega odbora se smatrajo oni, ki so dobili večino glasov. V zapisnik pa se vpiše samo končni rezultat volitev. Vsak navzočni upnik ima pravico, da zahteva, da se vpiše njegov protest v zapisnik in da se v 15 dneh vložijo pristojnemu sodišču pritožba, o kateri sodišče dokončno sklepa. Vendar pa protest in pritožba nimata odločilne moči. Ne more se pritožiti upnik, ki ni bil navzoč na upniškem zboru.

Izvolitev člana upniškega odbora se more preklicati po določilih stečajnega zakona. Glede sklicanja sej upniškega odbora in njegovih sklepov veljajo določila čl. 43. uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov ter določila stečajnega zakona.

Ta pravilnik velja za vse zadrage (zveze), katerim je dovoljena ali odrejena izvenstečajna likvidacija, vendar pa more kmetijski minister za posamezne zadrage predpisati tudi posebna določila glede sestave, izvolitve in organizacije upniških odborov.

Pravilnik stopi v veljavo z dnem njegove objave v »Službenih novinah«.

Davčna reforma v Nemčiji

Na plenarni seji akademije za nemško pravo je poročal drž. tajnik fin. ministrstva Reinhardt o nameravani nar. social. davčni reformi. Glavna načela reforme so: Davkov ni več mogoče zvišati, ker je davčna obremenitev že previsoka. Proračun pa žal tudi ne dopušča splošnega znižanja davkov. Pač pa se bodo dovolile davkoplačevalcem mnoge olajšave. Davčna uprava upa, da bo letošnji davčni donos za nekaj sto milijonov mark večji od lanskega. Pri izdelavi davčne reforme so bila odločilna ta načela: znižanje brezposelnosti in utrditev rodbinskega življenja. Sklepanje zakonov treba olajšati. Čut osebne odgovornosti treba povečati, da bo vsak gospodarski človek že zaradi splošnih interesov boljši davkoplačevalec. — Tudi pri nas bi morala davčna uprava delovati v smislu nemške davčne reforme.

Razno

Pred kratkim umrl nizezemski princ Henrik je bil dostikrat na lovu v Sloveniji in se je tudi naučil slovensko. Izdal je slovensko-nemški lovski besednjak, ki je doživel dve izdaji.

Vrhovni mufti Palestine in predsednik panislamskega kongresa pride septembra meseca v Sarajevo.

Do velikih bolgarsko-jugoslovanskih manifestacij je prišlo ob zadnjem obisku Sofijčanov v Beogradu.

Zveza slovanskih mest je bila ustanovljena v Pragi. Zvezi pripadajo državne zveze mest iz Českoslov., Poljske, Jugoslavije in Bolgarske. V posebni resoluciji

je izrazil kongres slovanskih mest željo, da tudi ruska mesta pristopijo v to organizacijo.

Liberijo treba izgnati iz Društva narodov, ker noče odpraviti suženjstva in je zato nevredna, da bi bila skupno z drugimi kulturnimi državami v Društvu narodov. Tako je zahteval v angleškem parlamentu neki poslanec. Če pa bo temu predlogu tudi ustrezno, je drugo vprašanje, ker ni Liberija edina država, ki še danes trpi suženjstvo.

Smrtne žarke je iznašel naš rojak Tesla. S temi žarki je mogoče cele armade in cela brodovja uničiti na več 100 km daleč. Potrebno pa so za povzročanje žarkov velikanske električne energije, od 50 milijonov voltov dalje. Tesla namerava predložiti svojo iznajdbo ženevski razorožitveni konferenci.

Drugi tir sibirske železnice od Narimskaje do Vladivostoka je položen.

25.000.000 jen je napravila škode zadnja povodenj na Japonskem. Povodenj je porušila 15.000 zgradb, 450 oseb pa je izgubilo življenje.

Plaz je zasul vsa afgansko vas Hakar. Od 255 prebivalcev so se rešili samo trije.

Plovba na Labi je na več krajih vsled nizke vode ustavljena. Mnogo parnikov je nasedlo.

Silna suša je nastala v Angliji. Vodo dele po kartah, kakor živila v času vojne. V nekaterih krajih je vsled suše vsa setev uničena.

V vzorno mesto so preuredili majhno in umazano delavsko mesto Villourbau pri St. Etiennu. L. 1931. so začeli z modernizacijo mesteca in danes je ta dovršena. Hiše so 18 nadstropne. Vse mesto ogreva centralna kurjava in vsaka hiša dobiva toplo vodo, in sicer tudi za kopeli. Vse ulice pa so razsvetljene s projektorji, ki so nameščeni v višini 5. nadstropja. Vsak projektor ima 500 vatov in ima posrebreno steklo, da je vsa ulica posijana s svetlobo.

Trzna poročila

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. julija 1934.

Govedina: 1 kg volovskega mesa Din 8 do 12, III. vrste 8, 1 kg kravjega mesa 8, vampov 6, pljuč 6, jeter 8, ledvic 10, loja Din 5.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 12 do 14, II. 10—12, jeter 12, pljuč 10.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 16 do 18, II. 15, III. 14, pljuč 10, jeter 12, glave 8, slanina I. 17 II. 16, na debelo 16, suhe slanina 18—22, masti 18, šunke 20, prekajenega mesa I. 20, II. 16, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 12, jezika 18.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 4—.

Klobase: 1 kg krakovskih Din 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30—35, braunšviških 10, salami 50—60.

Perutnina: 1 kos, piščanec majhen Din 8—10, večji 10—12, kokoš 20—25, petelin 20—25, raca 18, domači zajec, manjši 5, večji 15.

Ribe: 1 kg krapa Din 14, postrv 50.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2, kisle smetane Din 12, 1 kg surovega masla 24, čajnega masla 28, masla 22, bohinjkega sira 24—28, trapistovskega sira 16 do 20, sirčka 6, eno jajce 0-50.

Kruh: 1 kg belega kruha Din 4, polbelega kruha 3-50, črnega kruha 3, zemlja mala 0-50, velika 1.

Sadje: 1 kg jabolk III. vrste Din 6—, hrušk II. vrste 4—6, marelic 8—10, breskev 8, orehov 9, luščenih orehov 36, črešenj 4, suhih češpelj 9, suhih hrušk 7, 1 limona 1.

Specerjsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80, Santos 56, Rio 48, pražene kave I. 98, II. 66, III. 56, čaja 76—100, kristal belega sladkorja 14, sladkorja v kockah 16, medu 18—20, kavne primesi 18, riža I. 11, II. 5-50, III. 4-50, 1 liter namiznega olja 14—16, olivnega olja 17—30, bučnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirta denat. 11, 1 kg soli 2-75, celega popra 38, mletega popra 40, paprike 36, sladke paprike 40, testenin I. 10, II. 7, mila 12, karbida 7, sveč 16, kvasa 30—36, marmelade 7, 18, 28, sode za pranje 2.

Mlevski izdelki: na drobno: 1 kg moke št. 00 Din 2-70, št. 0 2-70, št. 2 2-60, št. 4 2-50, št. 5 2-40, št. 6 2-30, ržene enotne moke 2-25, pšeničnega zdroba 3, koruznega zdroba 2, pšeničnih otrobov 1-50, koruzne moke 1-75, ajdove moke 4, kaše 3, ješprenja 2-75, ovsenega riža 7.

Zito: q pšenice Din 170, rži 170, ječmene 150, ovs 150, prosa 150, koruze 130, ajde 180, fižola 275—450, graha 1200, leče Din 1200.

Kurivo: q premoqa, črni trboveljski Din 32—42, zabukovski 40—42, rjavi 22—24, kub. meter trdih drv 75, 100 kg trdih 24, m³ mehkih drv 50, 100 kg mehkih drv 20.

Krma: q sladkega sena Din 35, posladkega sena 30, kislega sena 25, slame 25, prešana stane več 5.

Zelenjava in gobe: 1 glavna solata Din 0-50—1, 1 kg zgodnjega zelja 6, kislega zelja 4, ohrovt 4, karfijola 6, 5 kom. kolerabe 1, 1 krožnik špinacije 1-50, 1 kg paradiznikov 6, 1 kg kumar 3—4, graha v stročju 5, fižola v stročju 3, čebule 4, česna 8, krompirja novega 1—1-50, 1 krožnik jurčkov 3—4, 1 kg grozdja 12, 1 liter malin 3.

MARIBORSKI TRG

Na sejem z dne 10. t. m. je bilo prignanih 17 konj, 15 bikov, 166 volov, 346 krav in 13 telet, skupaj 557 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile te: debeli volji 1 kg žive teže 3-50—3-75, poldebili volji 2—2-75, plemenski volji 2—3-50, bikli za klanje 3—3-50, glavne krave debele 2-50—3-50, plemenske krave 2—2-50, krave za klobasarje 1-50—2, molzne krave 2-50—3, breje krave 2-50—3, mlada živina 3-50—4, teleta 4—4-50. Prodanih je bilo 359 glav, od teh za izvoz v Avstrijo 1 kom. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 8—10, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 10 do 12, II. vrste 6—8, svinjsko meso sveže 10—14 Din kg.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 18. julija. 12-15: Reproduciranje operne arije — 12-45: Poročila — 13-00: Čas, češka lahka glasba na ploščah — 18-00: Spomini s poti (g. Peterlin-Petruska) — 18-30: O verstvih (g. Franc Terseglav) — 19-00: Havajske gitare v reproducirani glasbi — 19-30: Literarna ura: Pregled revij (gosp. Podbevšek) — 20-00: Vokalni solistični koncert ge. Pavle Lovšev — 20-45: Koncert pevskega zbora — »Cankar« — 21-20: Klavirska harmonika (g. Breznik) — 22-00: Čas, poročila — 22-15: Citraški in mandolinistični orkestri (na ploščah).

Četrtek, dne 19. julija. 12-15: Pesmi iz našega juga (plošče) — 12-45: Poročila — 13-00: Čas, reproducirane slovenske nar. pesmi — 18-00: Mali jazz, Vojak in Bibič Prelovec — 18-30: Tipi žene v romanih Turgenjeva (Topolovec Marija) — 19-00: Plošče po željah — 19-30: Recitacijski večer (ga. Nada Obereigner) — 20-00: Prenos iz Beograda — 22-00: Čas, poročila — 22-15: Debussy: Nocturni (reprodukcija).

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!